

РЕШЕНИЕ

№ 50163

София, 15 март 2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, първо наказателно отделение, в съдебно заседание на деветнадесети октомври две хиляди и двадесета и втора година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: РУЖЕНА КЕРАНОВА
ЧЛЕНОВЕ: ХРИСТИНА МИХОВА
КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ

при секретар: Мира Недева
и в присъствието на прокурора Момчил Бенчев
изслуша докладваното от съдия Ружена Керанова
н. дело № 429/2022 година

Касационното производство е образувано по жалби на защитниците на подсъдимите Н.К.И, П.Б.И., Р.Р.Б. срещу въззивно решение № 31/ 21.03. 2022 г., постановено по ВНОХД № 361/2021 г. от Апелативен съд – Велико Търново.

Жалбата на подсъдимия Н.И. се позовава на отменителните основания по чл. 348, ал.1, т. 1 и т. 2 от НПК. Проследено е съдържанието на оспорения съдебен акт, на която база се изтъкват твърдения за несъответствие с изискванията на чл. 14 и чл. 339 от НПК, тъй като в него не присъства собствен на въззивния съд доказателствен анализ, фактически и правни изводи и отговор на поставените от защитата възражения срещу първоинстанционната присъда. Поддържат се доводи за пороци в доказателствената дейност на съда, изразили се в превратна оценка на показанията на свидетеля Д., на експертните мнения по видео-техническата и идентификационна експертиза, игнориране на обясненията на подсъдимия. Акцентиращ се върху съществуващи противоречия в депозираните показания от свидетеля, както и несъвместимост между информацията, съдържаща се в тях, и тази във веществените доказателствени средства (ВДС), получени при използването на специални разузнавателни средства (СРС), които противоречия не били обсъдени от предходната инстанция. Нарушението на материалния закон се аргументира с твърдения, че подсъдимият Н. И. не е поискал и не е приел наследващ му се дар. Отправените искания са за отмяна на въззивното решение и оправдаване на подсъдимия по повдигнатото обвинение или връщане на делото за ново разглеждане.

С касационната жалба на подсъдимия П. И. се релевират всички основания по чл. 348, ал.1 от НПК. В обхвата на второто от касационните основания се поддържат доводи, че първоинстанционната присъда е постановена при липса на мотиви, тъй като представлява буквален препис на обвинителния акт, подкрепяйки това

възражение с конкретни решения на касационната инстанция. От тази позиция жалбоподателят твърди, че предходните инстанции не са посочили ясно въз основа на какви доказателства е прието осъщественото на 23.09.2011 г. деяние да е в съучастие с подсъдимия Б., каквито данни не е съобщил и свидетеля Д.. Показанията на последния в разпитите, проведени в досъдената фаза на процеса, са определени като негодни да обосноват обвинителната теза. Посочва се, че при наличие на довод за „полицейска провокация“ съдът е бил длъжен да изследва същността на оспорването, изискващо събиране на допълнителни доказателства. Претендира се и игнориране на възраженията за наличие на ВДС от експлоатирани СРС в автомобила, в който двамата подсъдими Пл. И.и Б. са били на 23.09.2011 г. за времето, през което се твърди, че е извършено престъплението. Заявена е претенция за явна несправедливост на наложеното наказание. При тези аргументи се настоява, че обвинението срещу подсъдимия е недоказано и се правят искания за неговото оправдаване, алтернативно – връщане на делото за ново разглеждане.

В касационната жалба на подсъдимия Р. Б. също присъства позоваване на всички основания по чл. 348, ал.1 от НПК. Изтъква се, че изводите на съда за доказаност на обвинението и виновността на подсъдимия са плод на превратен анализ на доказателствената съвкупност и в нарушение на принципите на чл. 13 и чл. 14 от НПК. В тази връзка се поддържат доводи за едностранчив анализ на показанията на свидетеля Д., за провокация към престъпление, тъй като последният сам е предлагал паричните суми, за да изобличи подсъдимите. В допълнението към касационната жалба възраженията се доразвиват с твърдения, че съдът не е анализирал със задълбоченост приобщените по реда на чл. 279 от НПК обяснения на подсъдимия Б., които напълно съответстват на изготвените ВДС. Изтъква се още, че съдържащата се информация в последно посочения доказателствен източник напълно опровергава показанията на цитирания свидетел. Отбелязан е порок на въззивното решение поради отсъствието на убедителни съображения, обосноваващи извода на съда, че с поведението си Б. е осъществил престъплението подкуп, при това в съучастие като съизвършител, след като не са установени активни действия от негова страна, а само физическо присъствие на мястото на събитията. Изложените нарушения в доказателствената и оценъчна дейност на въззивната инстанция според касатора рефлектира и върху правилното приложение на закона. Наложеното наказание е счетено за несправедливо предвид изтеклия повече от десетгодишен период от извършване на престъплението. С тези доводи са отправени искания за отмяна на решението и връщане на делото за ново разглеждане или намаляване на наложената санкция.

В съдебното заседание пред касационната инстанция подсъдимите Н. И., Пл. И. и Р. Б. и техните защитници не се явяват, редовно призовани. Постъпили са писмени бележки, в които се заявява становище както за даване ход на делото в тяхно отсъствие, така и за поддържане на касационните жалби.

Прокурорът от Върховната касационна прокуратура пледира за оставяне в сила на атакуваното въззивно решение, тъй като при постановяването му не са допуснати нарушения на материалния и процесуалния закон, а наложените наказания не са явно несправедливи.

Върховният касационен съд, първо наказателно отделение, като обсъди доводите на страните и извърши проверка в пределите по чл. 347, ал.1 от НПК, установи следното:

I. С присъда № 17/14.07.2021 г., постановена по НОХД № 349/2021 г. Окръжният съд – Русе признал подсъдимия П. Б. И. за виновен в това, че през периода 15.09.2011 г. -23.09.2011 г. в качеството си на длъжностно лице – полицейски орган – полицаи, младши автоконтрольор при сектор „Пътна полиция“ на ОД на МВР – Русе в условията на продължавано престъпление сам и в съучастие като съизвършител с други длъжностни лица по време на полицейски проверки е поискал и приел дар, който не му се следва, за да не извърши действия по служба – да състави акт за административно нарушение по ЗДП, както следва:

- на 15.09.2011 г., около 15,00 ч., в описаното качество на длъжностно лице, по време на извършена полицейска проверка на С. Д. Д. е поискал и приел дар, който не му се следва – 100 румънски леи (левава равностойност 45,52 лева), за да не извърши действие по служба – да състави акт за установяване на административно нарушение по чл. 182, ал.1, т. 3 от ЗДП;

- на 23.09.2011 г., за времето от 12,30 до 14,00 ч., в описаното качество на длъжностно лице, в съучастие като съизвършител с подсъдимия Р.Р. Б. по време на извършена полицейска проверка на С. Д. Д. е поискал и приел дар, който не му се следва – 20 евро (левава равностойност 39, 19 лева), за да не извърши действие по служба – да състави акт за установяване на административно нарушение по чл. 179, ал.3, т. 4, чл. 182 и чл. 183, ал. 4 от ЗДП, поради което и на основание чл. 302, т.1 във вр. с чл. 301, ал.1 във вр. с чл. 20, ал.2 във вр. с чл. 26 и чл. 55, ал.1, т. 1 от НК го осъдил на две години лишаване от свобода, изпълнението на което е отложено на основание чл. 66, ал.1 от НК за срок от три години и шест месеца. Подсъдимият е лишен от правото да заема длъжност в държавната администрация на територията на страната и да упражнява професията полицаи за срок от три години.

Със същата присъда окръжният съд признал подсъдимия Р. Р.Б. за виновен в това, че 23.09.2011 г., за времето от 12,30 до 14,00 ч., в качеството си на длъжностно лице – полицейски орган – полицаи, младши автоконтрольор при сектор „Пътна полиция“ на ОД на МВР – Русе, в съучастие като съизвършител с подсъдимия П. Б. И. по време на извършена полицейска проверка на С. Д.Д. е поискал и приел дар, който не му се следва – 20 евро (левава равностойност 39, 19 лева), за да не извърши действие по служба – да състави акт за установяване на административно нарушение по чл. 179, ал.3, т. 4, чл.182 и чл. 183, ал. 4 от ЗДП, поради което и на основание чл. 302, т.1 във вр. с чл. 301, ал.1 във вр. с чл. 20, ал.2 във вр. с чл. 55, ал.1, т. 1 от НК го осъдил на една година лишаване от свобода, изпълнението на което е отложено на основание чл. 66, ал.1 от НК с изпитателен срок от три години. Подсъдимият е лишен от правото да заема длъжност в държавната администрация на територията на страната и да упражнява професията полицаи за срок от три години.

Подсъдимият Н.К.И е признат за виновен в това, че на 23.09.2011 г., около 10, 30 ч., в качеството си на длъжностно лице – полицейски орган – полицаи, младши автоконтрольор при сектор „Пътна полиция“ на ОД на МВР – Русе, по време на извършена полицейска проверка на С.Д. Д. е поискал и приел дар, който не му се следва – 100 румънски леи (левава равностойност 45,52 лева), за да не извърши действие по служба – да състави акт за установяване на административно нарушение по чл. 179, ал.3, т. 4 от ЗДП, поради което и на основание чл. 302, т.1 във вр. с чл. 301, ал.1 във вр. с чл. 55, ал.1, т. 1 от НК е осъден на една година лишаване от свобода, изпълнението на което е отложено на основание чл. 66, ал.1 от НК с изпитателен срок от три години. Подсъдимият е лишен от правото да заема длъжност в държавната

администрация на територията на страната и да упражнява професията полицаи за срок от три години.

По жалби на подсъдимите П. И., Н. И. и Р. Б. е било образувано ВНОХД № 361/2021 г. по описа на Апелативен съд – Велико Търново. С постановеното решение № 31/21.03.2022 г. първоинстанционната присъда е била потвърдена.

Посочените съдебни актове не са единствени по делото.

Преди това с присъда № 36/08.10.2018 г., постановена по НОХД № 152/2017 г. от Окръжен съд – Русе, тримата подсъдими са били признати за невинни и оправдани по повдигнатото им обвинение по чл. 302, т. 1 във вр. с чл. 301, ал.1 от НК. С въззивно решение № 215/17.12.2019 г., постановено по ВНОХД № 60/2019 г. от Апелативен съд – Велико Търново, оправдателната присъда е била потвърдена. Това въззивно решение е било оспорено по касационен ред от прокурора. С решение № 77/14.09.2020 г., постановено по н.д. № 102/2020 г., Върховният касационен съд, трето н.о., отменил въззивния съдебен акт и върнал делото за ново разглеждане от друг състав на апелативния съд. Касационният състав е констатирал допуснато от въззивния съд съществено нарушение на процесуалните правила, изразяващо се в неправилна оценка на доказателствата от значение за предявените обвинения спрямо тримата подсъдими.

След връщане на делото в Апелативен съд – Велико Търново е образувано ВНОХД № 309/2020 г., като с постановеното по него решение № 55 от 07.05.2021 г. е отменена първоинстанционната присъда № 36/08.10.2018 г., по НОХД № 152/2017 г. и делото върнато за ново разглеждане от окръжния съд. Поводът за това е установеното от въззивния съд процесуално нарушение от категорията на абсолютните по смисъла на чл. 348, ал.3, т.2, пр. 2 от НПК, тъй като съдебният протокол за проведеното съдебно заседание на 08.10.2018 г. не е подписан от председателя на съдебния състав.

II. Част от оплакванията, изтъкнати от касаторите, присъстват във всички касационни жалби, което позволява общото им обсъждане.

Жалбите срещу въззивния съдебен акт с позоваване на съществени процесуални нарушения по смисъла на чл. 348, ал.1, т. 2 от НПК са основателни, макар не всички от изложените в тяхна подкрепа твърдения да намират опора в процесуалния закон и материалите по делото. Оплакванията за допуснати процесуални нарушения от апелативния съд, съотносими към качеството на извършената въззивна проверка, са аргументирани с липса на обективно, всеобхватно и пълно изследване на доказателствените материали, отсъствие на надлежен и съдържателен анализ на противоречиви доказателствени източници и пренебрегване на гласни доказателствени средства, в частност обясненията на подсъдимите. Тези доводи в жалбите с позоваване на чл. 14 от НПК са обобщени като пороци, допуснати при формиране на вътрешното убеждение на предходната инстанция по фактите. Отправен е и упрек към съдържанието на постановения съдебен акт, в която връзка се поддържат доводи, че втората инстанция не е обсъдила задълбочено и в пълнота изложените от защитата доводи срещу атакуваната присъда и не им е дала убедителен отговор.

Така разгълкувани възраженията са споделими. Касационната инстанция отчита доказателственото предизвикателство, обусловено от това, че при изследване на фактическата страна на обвинението съдебният състав е оперирал с ограничен кръг от доказателствени източници. Спецификата на казуса е поставила в центъра на доказателствената съвкупност показанията на свидетеля Д., депозиращи от него в хода на досъдебната фаза по реда на чл. 141 от НПК като свидетел с тайна самоличност, и

ВДС, придобити чрез експлоатираните СРС. Формираната доказателствена съвкупност е поставяла пред решаващия съдебен състав необходимостта от задълбочена проверка на всички доказателствени източници, съобразяване на ограничената доказателствена сила на част от доказателствата, съответно ясно и точно аргументиране на тезата за отпадане на тези ограничения, базирани на конкретиката по делото.

Обективността изисква да се отбележи, че въззивният съд по искане на защитата е открил допълнително съдебно следствие, в рамките на което е предоставил възможност на подсъдимите да дадат обяснения и при техния отказ е използвал процесуалната техника по чл. 279, ал. 2 във вр. с ал.1, т. 4 от НПК по отношение на обясненията на подсъдимия Р. Б. от досъдебното производство, съответно по чл. 279, ал.1, т. 4 от НПК по отношение на обясненията на подсъдимия Н.И., депозиран от него в съдебното следствие по НОХД № 152/2017 г.

Макар съдебните мотиви да са завидни по обем, изложените собствени разсъждения на апелативния съд не удовлетворяват стандартите за предмет и предели на въззивната проверка и съдържание на решението, в което се обективира крайният й резултат. Прочитът на въззивния съдебен акт показва възпроизвеждане на фактическите изводи на първата инстанция, за които е посочено, че се възприемат, а извършването на корекциите в тях се отбелязва чрез вписването им в скоби. Буквално са пресъздадени и кратките съображения в мотивите на присъдата, обозначени като доказателствен анализ, правните изводи на основния съд и съображенията за наложените наказания на подсъдимите. В следващата част от решението (от стр. 18 - до стр. 31) присъства подробно възпроизвеждане на възраженията на защитата, а след това до стр. 46 изложението е посветено на „кратки теоретични бележки, изведени от практиката на ВС и ВКС“ и на съдържанието на предходното касационно решение. Последвано отново от пресъздаване на защитните доводи в синтезиран вид и предложения им отговор.

В атакувания съдебен акт е подчертано (виж, стр. 18, съответно стр. 56 от решението), че мотивите на присъдата са съвсем схематични, неясни и противоречиви, при отсъствие на надлежно обсъждане на доказателствените материали. Посочените недостатъци са определени като сочещи на липса на мотиви по смисъла на чл. 348, ал.3 от НПК, като е заявена позицията, че обсъждането на този порок е безпредметно, защото с разпоредбата на чл. 335, ал.3 във вр. с ал. 2 от НПК законът повелява въззивният съд да не връща делото за ново разглеждане, а да го реши по същество. С оглед на това разбиране е заявено излагане на съображения по оплакванията на подсъдимите и анализ на доказателствата съобразно изискванията на чл. 305, ал. 3 от НПК.

Прегледът на въззивното решение не разкрива съдът да е реализирал заявената от него необходимост да извърши собствен анализ на доказателствата и средствата за тяхното установяване в контекста на предмета на доказване. Веднага трябва да се подчертае, че начинът на структуриране на съдебния акт, както и последователността на изложението в него, изцяло са по усмотрение на съдебния състав, разглеждащ делото, стига разбира се съдържанието да отговаря на процесуалните изисквания. Възпроизведените фактически изводи на първата инстанция, ведно с направените корекции, не е порок, след като въззивният съд също ги приема за установени. В решението обаче не присъства пълен въззивен доказателствен преглед, очертан от разпоредбата на чл. 314 от НПК. Този дефицит в съдържанието на решението не е компенсиран от изложението, посветено на синтезираните оплаквания на защитата.

Във въззивното решение може да се открие коментар на тезите на подсъдимите, но той не съдържа пълноценен отговор на съществени въпроси от доказателствено естество, повдигнати във въззивната процедура, както и всеобхватна и задълбочена проверка на попълнената с обясненията на подсъдимите доказателствена съвкупност. За част от основанията, послужили за отхвърляне на доводите на защитата, съдът е препращал към съдебните актове на върховната съдебна инстанция, посочени в така нар. „кратки теоретични бележки“. Принципно, напълно допустимо е съдебните инстанции да се позовават на решения на касационния съд, стига изразените в съдебната практика становища да разрешават идентична процесуална проблематика като тази, поставена по делото, за което се дължи и съответната аргументация. Предприетите от съда препратки към други източници без те да са обмислени в светлината на конкретиката по разглежданото дело не позволява извод за пълноценно изпълнение на задълженията по чл. 339, ал.2 от НПК, но показва и отклонение от изискванията, предвидени в закона за цялостна проверка на невлязлата в сила присъда, независимо от основанията, посочени от страните. Следва да се отбележи и това, че съображенията за неоснователност на конкретни оплаквания на подсъдимите са дистанцирани от същината на поддържаните доводи.

В проведения наказателен процес срещу подсъдимите показанията на свидетеля Д. са съществен елемент от доказателствените материали, въз основа на които са изведени фактическите изводи на предходните инстанции. В хода на досъдебното производство спрямо Д. е била взета мярка за защита, съгласно която той е придобил качеството на свидетел със запазена в тайна самоличност. По отношение на него, след като е дал съгласие (декларация по чл. 12, ал.2 от ЗСРС), са прилагани СРС, в резултат на които са изготвени ВДС. Обяснимо показанията на свидетеля, депозиран от него по реда на чл. 141 от НПК в разпитите му от 25.10.2011 г. След постановление на прокурора от 28.01.2014 г. е снета защитата на свидетеля и той е бил разпитан като явен свидетел на 18.01.2016 г., са били сериозно оспорвани с аргументи както за процесуалната им допустимост, така и с оглед кредитирането им за достоверност.

В жалбата на подсъдимия П. И. е застъпено схващането за процесуална негодност на показанията на свидетеля от разпитите му чл. 141 от НПК, но не са дадени конкретни разяснения в тази насока. Затова изтъкнатото възражение ще получи само принципен отговор. В процесуален план е напълно възможно даден свидетел да е бил защитен със запазена в тайна самоличност, която защита впоследствие е отпаднала и той е станал явен свидетел. Обстоятелството, че е разпитван по специалния ред за свидетел с тайна самоличност, а след това и като явен, не прави които и да са от показанията му негодно доказателствено средство, стига разбира се да са спазени процесуалните изисквания при провеждането на разпита.

Същественият въпрос по делото, на който се е дължал задълбочен отговор, произтича от това, че значимата за обвинението доказателствена информация се съдържа в протоколите за разпит на свидетеля Д., проведени при условията на чл. 141 от НПК, инкорпорирани в доказателствения материал по чл. 373, ал. 1 във вр. с чл. 283 от НПК. Съдът е характеризирал проведената по делото процедура по глава двадесет и седма, в хипотезата на чл. 371, т.1 от НПК, позовавайки се на конкретно решение на касационната инстанция Решение №250/07.08.2019 г. по н.д. № 1056/2018 г., III н.о.. Несъмнено в посочения източник присъства и съображението, че провеждането на повторни разпити на свидетелите би обезсмислило тази процедура. Пренебрегната е обаче друга част от ползваното решение, че законодателят не е изключил

възможността решаващите съдебни състави да допуснат до разпит някои от тези свидетели.

В съдебната практика е утвърдено разбирането, че коментираната процедура не решава неотменимо и завинаги въпроса за липсата на необходимост от провеждане на личен разпит на свидетели, за които е постигнато съгласие по чл. 371, т. 1 от НПК. Възможността да се излезе от особените правила по отношение на конкретен доказателствен материал (в случая показанията на Д.) предполага преценка дали правилното решаване на съществени въпроси, включени в предмета на доказване, изисква допълнителен разпит на свидетеля. В този смисъл заключението, че свидетелят не следва да бъде разпитван от апелативния съд, подкрепено с аргументи по посочения в предходния абзац начин, е останало неубедително.

По – нататък съдът е заявил, че с оглед проведената диференцирана процедура по чл. 371, т.1 от НПК показанията на свидетеля Д. от досъдебното производство са пълноценни и без ограниченията на чл. 124 от НПК, защото е дадено съгласие при постановяване на присъдата непосредствено да се ползва съдържанието на съответните протоколи от досъдебното производство и така е преодолян проблемът с правото на защита на подсъдимите. В подкрепа на заявената теза съдът отново е привел аргументи от решение на върховната съдебна инстанция Решение № 59/17.09.2021 г. по н.д.№232/2020 г., I но., като е възпроизведен и текстът на цитираното в него решение на Конституционния съд № 10/28.09.2010 г. по к.д. № 10/2010 г.;, в което е застъпено принципното разбиране, че забраната за осъждане въз основа на съвкупност от данни от СРС, показания на свидетел с тайна самоличност, и/или служител под прикритие, произтича не от процесуалния закон, а от стандартите за справедлив процес по чл. 6 от ЕКЗПЧОС. Прегледът на цитираното от съда решение освен това показва и изразеното становище на касационния състав, че в разглеждания по това делото случай стандартът за честен процес, съобразно изискванията на чл. 124 и чл. 177, ал.1 от НПК, не е нарушен, защото показанията на анонимния свидетел и данните от СРС са били подкрепени и от други, различни по вид доказателства, като предпоставка за постановяване на осъдителна присъда. Като се солидаризира с изразеното разбиране в посоченото решение на касационната инстанция за настоящия състав остава неясно в какъв аспект с почерпените от него аргументи въззивният съд е обосновал тезата си, че ограничението, предвидено в чл. 124 от НПК- осъждането да не се основава само на показанията на свидетели, дадени по реда на чл. 141 от НПК, е отпаднало. Проверката, анализът и оценката на доказателствените материали, инкорпорирани по делото при условията на чл. 373, ал. 1 във вр. с чл. 283 от НПК, се извършва съобразно общите правила и принципи на процесуалния закон. Значението на разпоредбата на чл. 124 от НПК и гаранциите, които тя предпоставя, е изисквало задълбочен подход и обсъждане за нейното проявление, а не само препращане към други източници от съдебната практика. В контекста на обсъжданата проблематика трябва да се спомене и това, че разпитите на свидетеля по специалния ред в досъдебното производство са проведени преди предявяване на постановленията за привличане на подсъдимите като обвиняеми, поради което и разпоредбата на чл. 141, ал.2 от НПК е била неприложима.

Независимо от заетата позиция за наличен отказ на подсъдимите да оспорят твърденията на свидетеля Д., изразявайки съгласие по чл. 371, т.1 от НПК, въззивният съд е дължал прецизна и задълбочена проверка на показанията му, включително чрез обстойно обсъждане на детайли, които и да изглеждат

незначителни, съответно пряко неотнормими, биха имали значение за утвърждаване или отхвърляне на тяхната убедителност.

В атакувания съдебен акт показанията на Д. са охарактеризирани като описващи точно „мозайката на престъпленията“. Възраженията на защитата, че съдържанието на ВДС, придобити чрез СРС, разкрива различия с възпроизведените от свидетеля факти, са отхвърлени по начин, отдалечен от изискванията за всеобхватна и задълбочена проверка на доказателствените източници. В мотивите на решението присъстват обобщаващи заключения за подкрепа на показанията на Д. от ВДС, придружени с кратки извадки от последните. Процедирайки по този начин, съдът е пропуснал да насочи разсъжденията си към цялостното съдържание на ВДС и да ги обмисли внимателно без да игнорира една или друга част от предметената чрез тях доказателствена информация. На обмисляне е подлежал и фактът, че свидетелят е бил пряк участник в разговорите и действията, записани чрез СРС, за експлоатирането на които той е знаел, защото са осъществени с негово съгласие. Спестявайки процесуални усилия, съдът не е подложил на внимателен сравнителен анализ основните източници на доказателствени факти. Подценил е процесуалните възможности на този анализ както за постигане на по-висока степен на убедителност на изводите си за обективност на съобщената от Д. информация, така и за постигане на обоснован отговор на доводите, с които е била оспорена достоверността на свидетелските му показания.

Все в обсъждания контекст не е лишено от основание и оплакването, че част от въззивните възражения на подсъдимите са останали без задълбочен коментар, като съображенията за отхвърлянето им са непрецизни. Във въззивната процедура защитата е поддържала твърдение за експлоатирани СРС в служебния автомобил, в който са се намирали подсъдимите Пл. И. и Р. Б.. В тази връзка са повдигнати въпроси доколко е налице кореспонденция между данните, получени в резултат от прилаганите СРС по отношение на свидетеля и по отношение на автомобила, съответно и с данните от показанията му, за отсъствие на част от звукозаписи в инкриминирания период и прочие.

Първо трябва да се отбележи, че въззивният съд е бил длъжен отчетливо и ясно да отрази суверенното си решение кои от приложените по делото ВДС подлежат на обсъждане и оценка, доколкото присъстват и такива, коментирани от защитата – прилагане на СРС по отношение на служебния полицейски автомобил Виж напр. протоколите за изготвяне на ВДС, приложени в т. 2 от класифицираните материали по делото, извън тези, които се отнасят до други времеви периоди и лица. . Тази забележка е продиктувана от това, че въпросът кои ВДС, получени в резултат на използваните СРС, са включени в обхвата на съдебната преценка не се изяснява и от възпроизведеното съдържание на първоинстанционните мотиви.

Конкретно поддържаното възражение е отхвърлено от апелативния съд при съображения, че „съвсем резонно да липсва отрязък от записа, тъй като обратното би било твърде небрежно от страна на подсъдимия да се записва сам как получава подкуп“, съответно, „няма съмнение, че воденето на явен запис при полицейските проверки е факт известен на съответния екип и последният не би допуснал да запише престъпната му дейност“ (виж, стр. 55 и стр. 69 от въззивното решение). Посочените разсъждения илюстрират, че въззивният съд не е насочил вниманието си към същността на въведения довод. Претенциите на защитата не са били свързани с така нар. от съда „явни записи на полицейските проверки“, а са третирали данни от СРС, приложени по отношение на служебния автомобил, инкорпорирани в съответните

ВДС. Ако бе подходила по изискуемия се от закона начин, втората инстанция следваше да извърши проверка : за наличието на СРС, прилагани по отношение на служебния автомобил във времеви период на инкриминираните деяния, съответно изготвени ВДС; за процесуалната им годност и относимост към правилното разрешаване на съществени въпроси по делото; както и дали приложените писмени материали Виж напр., писмените документи, предоставени от ОД на МВР- Русе, намиращи се в т. 3 от досъдебното производство са достатъчни, за да обвържат именно двамата подсъдими със съдържанието на фиксираните разговори в изготвените ВДС; да обективира надлежно извършената проверка и нейния резултат в съдебния си акт. Пренебрегвайки същината на повдигнатите възражения, съдът всъщност се е отклонил и от предписаното в чл. 339, ал.2 от НПК - да даде отговор на възраженията и доводите на страните, независимо дали ги счита за основателни, или не.

На следващо място, в допълнението към касационната жалба на подсъдимия Р. Б. е отправен упрек, че съдът в нарушение на чл. 13 и чл. 14 от НПК не е изпълнил задълженията си да анализира задълбочено приобщените по реда на чл. 279 от НПК обяснения на касатора. Тези възражения очевидно са предпоставени от подхода, възприет от въззивния съд за проверката на невлязлата в сила присъда. Мотивите на въззивното решение, в които е предложен отговор на възраженията на защитата, не убеждават, че е извършена аналитична преценка на обясненията на подсъдимия Р. Б., които макар и пестеливи, е трябвало да получат съдебна оценка. Разсъжденията на съда в тази връзка разкриват известна непоследователност и противоречивост. Така на стр.66- 67 може да се прочете, че за поискване и получаване на подкуп не е необходимо да се владее писмено и говоримо език (подсъдимият е твърдял че не полза румънски език), а е възможно това да се извърши и с конклюдентни действия. Последното безспорно е вярно, стига това да е разкрито убедително от данните по делото. Употребените от Д. изрази, цитирани в решението: „ми казаха“, „те ме попитаха“, „те ми отговориха давай ги тук“ и пр., са коментирани от съда като сочещи на обща комуникация на свидетеля с двамата подсъдими – Пл. И. и Р. Б.. Това заключение влиза в известно противоречие с отразените в решението вербални изявления подсъдимия Пл. И. в тази насока и с направеното по-напред уточнение, че именно последният е комуникирал със свидетеля и физически е получил паричната сума, предмет на престъплението. В този смисъл възражението в касационната жалба, че съдът не е изложил ясни и недвусмислени съображения за отхвърляне на съдържащите се в обясненията на Бонев твърдения и поддържаните въз основа на тях оспорвания на обвинителната теза, не са лишени от основание.

Обясненията на подсъдимият Н. И., дадени по НОХД № 152/2017 г., също са били приобщени във въззивното съдебно следствие. Доколкото и в тази жалба се изтъква довод за тяхното игнориране се отбелязва следното :

Проследеното процесуално развитие на делото показва, че постановената присъда по НОХД № 152/2017 г. е била отменена поради допуснатото абсолютно процесуално нарушение по смисъла на чл. 348, ал.3, т. 2 от НПК– протоколът за съдебното заседание от 08.10.2018 г. не е бил подписан от председателя на съдебния състав. Именно в това съдебно заседание подсъдимият Н. И. е депозирал приобщените по реда на чл. 279 от НПК обяснения. Не е необходимо нарочно да се аргументира известното за характеристиката на съдебния протокол като доказателствено средство за извършените действия и за събраните доказателства. Въззивният съд не е отчел възникналата процесуална проблематика нито в проведеното съдебно заседание преди

предприемане на действията по чл. 279 от НПК, нито после в съдебния акт е взел отношение по въпроса за процесуалната допустимост да бъдат приобщени обясненията на подсъдимия, отразени в неподписания протокол, с оглед възможността за последващото им съдебно обсъждане.

Застъпеното виждане, поддържано в касационната жалба на Н. Иванов, че в атакуваното решение няма собствени на въззивния съд правни изводи, е преувеличено, но изисква коментар от гледна точка на изискуемото се съдържание на съдебния акт, който трябва да предлага ясни правни съображения. Апелативният съд е проявил основателна критика към начина, по който са били изложени правните изводи на първата инстанция, пресъздадени буквално във въззивното решение. Това е видно от направените в скоби забележки за неяснота на мотивите, изложение, посветено на квалифициращо обстоятелство, без да има такова обвинение и прочие. Направените констатации от въззивния съд по скоро са изисквали формулиране на собствени аргументи по приложимото материално право и обективизирането им в съдебния акт, а не пресъздаването на тези, отразени в мотивите към присъдата.

Последно посоченият недостатък на въззивното решение не би могъл самостоятелно да обуслови наличие на основанията по чл. 348, ал.1, т. 2 от НПК и се коментира само в общия контекст за отклонение от изискванията на чл. 314 от НПК, допуснато от въззивния съд.

В заключение, при изложеното споделими са възраженията на касаторите в основното им твърдение за съществени процесуални нарушения при второинстанционното разглеждане на делото и тези, отнесени към качеството на съдебния акт. Като краен резултат въззивното решение не убеждава, че е осъществена пълноценна въззивна проверка, като се констатира и отсъствие на дължими аргументи, поради които съдът не е приел за основателни поддържаните защитни доводи. Настоящият състав, следвайки неведнъж изразяваното становище, изрично подчертава суверенното право на съда по фактите да кредитира или отхвърли определени доказателства и доказателствени средства, но това трябва да стане след обективно, пълно и всестранно изследване на всички материали в тяхната взаимна обвързаност. Извършената от съда процесуална дейност не удовлетворява посочения принцип както от гледна точка на собствен анализ на доказателствената съвкупност, така и на ниво проверка на невлязлата в сила присъда. Констатираните нарушения са отстранени чрез провеждане на ново възивно съдебно производство пред втората инстанция, при което съдът преди всичко трябва да проучи внимателно материалите по делото, да извърши собствен доказателствен преглед, а при наличие на противоречие в доказателствените източници да ги открои и разреши в съгласие с изискванията по чл. 305, ал.3 от НПК. При необходимост да проведе и допълнително съдебно следствие.

С оглед изхода на делото в тази инстанция е безпредметно обсъждането на доводите за неправилно приложение на закона и явна несправедливост на наложените на подсъдимите наказания.

За пълнота на изложението и в отговор на касационните жалби се налага уточнението, че настоящата инстанция не би могла да удовлетвори претенцията за оправдаване на подсъдимите при възприетата от въззивния съд фактическа обстановка, а естеството на касационната проверка не допуска нови изводи по фактите.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал.1, т. 5 във вр. с чл. 348, ал.1, т. 2 от НПК, Върховният касационен съд, първо наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ въззивно решение №31/21.03.2022 г., постановено по ВНОХД № 361/2021 г. от Апелативен съд – Велико Търново.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.